

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Maj/Juni 2005
Institution	Skanderborg-Odder Center for Uddannelse
Uddannelse	Hhx
Fag og niveau	Dansk A
Lærer(e)	Emma Kusk
Hold	HH1d

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Fattigdom (Grundforløb)
Titel 2	Krimien
Titel 3	Klima
Titel 4	Noveller
Titel 5	Nyhedsformidling

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Fattigdom (Grundforløb)
Indhold	Primær litteratur: • H.C. Andersen: Den lille pige med svovlstikkerne (1848) - https://litteraturportalen.systime.dk/?id=667&L=10 • Leck Fischer: ”Et barn bliver voksen”; fra ”Julestemning”, 1934 • Naja Maria Aidt: Torben og Maria, (Bavian, 2006) • Thomas Korsgaard: Hvis der kommer et menneske forbi, 2017 (uddrag) • Skriftlig opgave: Morten Pape: ”Planen” (2015), uddrag Sekundær litteratur: • ”Personer” i <i>Tekstanalyse</i>. Systime A/S (i-bog) • ”Personkarakteristik” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=149#c479 • ”Tid og miljø” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=149#c478 • ”Hvad handler teksten om?” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=149 • ”Fortæller” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=159 • ”Thomas Korsgaard” – Power Point • ”H.C. Andersen” – Power Point • ”Leck Fischer – et barn bliver voksen” – Power Point Supplerende litteratur: • ”Fattigdomsbegrebet” (YouTube-Video) Link: https://youtu.be/Kxzf_KOtv5k?si=KHs5Pym14nVunxbM • ”Social arv”. (YouTube-video) Link: https://youtu.be/hpU9a2pyKAs Samlet omfang: Ca. 50 sider
Omfang	10 Timer
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal: – Blive fortrolige med grundbogen: Håndbog til Dansk – Kunne skelne mellem et resumé og et referat – Opnå grundlæggende kompetencer i analyse og fortolkning af litterære tekster med særligt fokus på person- og miljøkarakteristik samt fortælleteknik. Faglige mål: – Analysere og fortolke fiktive tekster – Demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder – Perspektivere tekster ud fra viden om fagets stofområder og viden om kulturelle, æstetiske, historiske, almenmenneskelige, samfundsmæssige sammenhænge. Kernestof: – Danske tekster fra de seneste 20 år og fra centrale litteraturhistoriske periode.

	– Én tekst af følgende forfattere: H.C. Andersen. – Litteratur, sprog og medieanalytiske begreber og metoder (Her særligt litterære).
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, refleksionsøvelser, diskussionsøvelser, pararbejde, individuelle opgaver.

Titel 2	Krimien Forløbet har krimigenren som omdrejningspunkt. Eleverne har i forløbet stiftet bekendtskab med krimilitteraturens forskelligartede udtryk– fra krimigenrens spæde start (Edgar Allan Poe ”Mordene i Rue Morgue” (1844)) til kriminovellen, som den ser ud i dag (Pia Juul: ”En flinker fyr”). I forløbet er det mediemæssige perspektiv stærkt repræsenteret, og eleverne er blevet fortrolige med analyse og fortolkning af såvel det populære lydmedie, Podcasten, True-crime i serieformat samt mord på film. Særlig vægt har der været på filmatiseringen af Jussi Adler Olsens ”Journal 64” (2018), hvor analyse af de filmiske virkemidler har været det teoretiske afsæt. Sidst har eleverne med udgangspunkt i den etiske læsemåde skulle forholde sig til True Crime-genrens etiske forpligtigelse på virkeligheden og virkelige personer (ofre/gerningsmænd).
Indhold	Primær litteratur: • Edgar Allan Poe (2019) (1844): ”Mordene i Rue Morgue” i <i>Udvalgte fortællinger</i>. Forlaget Klim. • Klaus Rifbjerg (2011) ”Gentagelsen” i <i>Mord på Farten</i>. • Pia Juul (2005): ”En flinker fyr” i <i>Dengang med hunden</i>. Tiderne Skifter. s. 63-69. • Mørkeland episode 81 • Tv-dokumentarserie (2022): ”A Mothers Love” (Episode 2, sæson 4) i Netflix-serien <i>I am A Killer</i>. • Værk: Christoffer Boe (2018): ”Journal 64” fra filmserien <i>Afdeling Q</i>. (1 t. 40 min) Sekundær litteratur: • Larsen, Ole Schultz. 2016. ”Oversigt til film ” i <i>Håndbog til dansk – litteratur, sprog og medier</i>. Systime. https://hbdansk.systime.dk/?id=222 • ”Berettermodellen” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=223 • Mette Clausen. 2011. ”Det etiske fokus” i <i>At læse Karen Blixen</i>. Systime. (E-bog) • Sofie Esmann, Høst og Søn. 2010. ”Krimiromanens ti bud” i <i>Genstart</i>. Rosinante & Co. København. • Krimilitteraturens mange ansigter (Eget sammenskriv) • ”Mordene i Rue Morgue” – Power Point • ”True Crime”. Power Point. Supplerende litteratur: • Pernille Fjalland (2007): ”Hvorfor læser vi krimier” i <i>Kristelig Dagblad</i> (Kronik) • Annegerd Lerche Kristiansen. 2016. ”Forskere: ’Making a Murderer’, ’Serial’ og andre krimi-hitserier har uetisk slagside”. DR.DK. 15.01.16. Samlet omfang: Ca. 200 sider
Omfang	17 timer.

Særlige fokus-punkter	Eleverne skal: – Blive fortrolige med medieanalyse og -fortolkning, herunder de basale filmiske virkemidler. – Blive bekendt med samt kunne afkode dokumentargenrens brug af fakta- og fiktionskoder – Opnå viden og kunne analysere tekster med afsæt i den etiske læsemåde. – Lære at analysere og vurdere mediers funktion i deres sociale, kulturelle og historiske sammenhænge. – Styrke sin mundtlige og skriftlige udtryksfærdighed – Styrke sin kritisk-analytiske sans, herunder deres evne til at håndtere og forholde sig kritisk til informationer. – Få kendskab til og forholde sig reflekteret til mediebilledet i dag. Faglige mål: – Udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt. – Analysere og fortolke fiktive tekster (Litterære tekster samt film) – Analysere og fortolke ikke-fiktive tekster (True-Crime genren) – Demonstrere kendskab til digitale mediers indhold og funktion samt indsigt i tilhørende etiske problemstillinger (særligt i forhold til True-crime) – Demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder. Kernestof: – Værklæsning (Film): Christoffer Boe: ”Journal 64” (2018) (Værk 1) – Danske tekster fra de seneste 20 år. – Én tekst af følgende forfattere: Klaus Rifbjerg – Medieanalytiske begreber og metoder
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/individuelt arbejde, par- og gruppearbejde, projektarbejdsform med tilhørende oplæg samt skriftligt arbejde.

Titel 3	Klima I dette forløb har vi beskæftiget os med klimakrise som overordnet tema. Klodens fremtid er usikker, og på forskellige måder forsøger forskere, eksperter, politikere, forfattere, miljøorganisationer at råbe os op. Omdrejningspunktet for forløbet vil særligt være sprogets betydning i forhold til klimakrisen, når eleverne gennem analyse og produktion af egne taler såvel som kampagnevideoer skal arbejde med argumentation, retorik samt sproglige virkemidler.
Indhold	Primær litteratur: • Karl Ove Knausgaard: "Fienden er følelsen af maktesløshed" (2017) (Tale) • ”Julia Robert is Mother Nature”. Conservation International (kampagnevideo) • Diverse øvelser i argumentationsanalyse.

	Sekundær litteratur: • ”Ordenes betydning” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=179 • ”Sproglige billeder” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=188 • ”Sproglige figurer” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=194 • ”Ordklasser” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=197 • ”Argumentation” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=205 • ”Retorik” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=204 Supplerende litteratur: • Anders Hedegaard Kristiansen (red.): ”Klimalitteratur” (2022), Systime. (s. 133). • Haahr, Marianne. (2014) ”Klimaforandringer er falsk varebetegnelse”. <i>Dagbladet information</i> • Mette Rolan Kjærsgaard: ”Den politiske tale skal ramme hjertet” Samlet omfang: Ca. 50 sider
Omfang	11 timer.
Særlige fokus-punkter	Eleverne skal: – Opnå kendskab til klimaforandringer, og hvordan disse forandringer portrætteres i litteraturen. – Få en bevidsthed om sprogets betydning i forhold til klimakrisen. – Blive fortrolige med og oparbejde kompetencer inden for argumentationsanalyse (Toulmins udvidede model), sproglig analyse, retoriske virkemidler samt appelformer. Faglige mål: – Demonstrere indsigt i sprogets opbygning, brug og funktion, herunder anvende grammatisk terminologi – Demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftlige sammenhænge – Anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer – Udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt – Analysere og fortolke ikke- fiktive tekster Kernestof: – Danske tekster fra de seneste 20 år. – Svenske og norske tekster på originalsprog (Her norsk) – Sagtekster, herunder politiske tekster. – Litteratur-, sprog og medieanalytiske begreber (Her med særlig vægt på de sproglige)
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, refleksionsøvelser, diskussionsøvelser, pararbejde, individuelle opgaver.

Titel 4	Noveller I dette forløb ser vi nærmere på novellen. Eleverne får kendskab til novellen som genre - herunder særligt den moderne novelle og dens kendetegn. Forløbets omdrejningspunkt er værk læsningen af novellesamlingen ”Tyverier” (2019) af Thomas Korsgaard. I forløbet er der særligt fokus på det systematiske og metodiske arbejde med fiktive tekster gennem forskellige kreative arbejdsprocesser såvel i grupper som individuelt. Dette skal understøtte det analytiske arbejde samt give eleverne nye vinkler på teksterne. Eleverne opnår kendskab og færdigheder i grundlæggende værktøjer til analyse og fortolkning af fiktive tekster, herunder begreberne: motiv, tema, komposition, fremstillingsform, fortæller, synsvinkel, person- og miljøkarakteristik samt fortolkning. Forløbet afsluttes med elevpræsentationer, der har til formål at styrke elevernes udtryksfærdigheder og formidlingsbevidsthed. Her udvælger eleverne selv, hvilken novelle de vil arbejde med samt hvilken vinkel, de vil anlægge på teksten. Øvelsen skal styrke eleverne i det selvstændige arbejde med litterære tekster samt deres evne til at samle konkrete analytiske iagttagelser til en samlet fortolkning.
Indhold	Primær litteratur: • Værklæsning: Thomas Korsgaard: <i>Tyverier</i> (2019). (140 s.) Sekundær litteratur: • ”Hvad handler teksten om” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=149 • ”Komposition” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=155 • ”Fortæller” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=159 • ”Fremstillingsformer” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=163 • ”Tema og perspektivering” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=170 • ”Novellegenren” i <i>Håndbog til Dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=172#c1171 • ”Introduktion til fortæller” – Power Point Supplerende litteratur: • ”Thomas Korsgaard fortæller om novellegenren” (YouTube-video). https://www.youtube.com/watch?v=Mn_G7asZXfk Samlet omfang: Ca. 200 sider
Omfang	12 timer.
Særlige fokuspunkter	Eleverne skal: – Kunne genkende og identificerer novellens genretræk (herunder særligt den moderne novelle) – Oparbejde kompetencer inden for litteraturanalyse - og fortolkning. – Blive fortrolige med og kunne anvende danskfaglige begreber til analyse af litterære tekster, herunder person- og miljøkarakteristik, indre/ydre konflikt, komposition, fortæller og synsvinkel, fremstillingsformer, tema og perspektivering

	Faglige mål: – Analysere og fortolke fiktive tekster – Demonstrere viden om og reflektere over fagets identitet og metoder – Anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer – Udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt Kernestof: – Værklæsning: Thomas Korsgaard: <i>Tyverier</i> (2019). (novellesamling) (Værk 2) – Danske tekster fra de seneste 20 år. – Litteratur-, sprog og medieanalytiske begreber (Her med særlig vægt på det litterære begrebsapparat)
Væsentligste arbejdsformer	Gruppearbejde, refleksionsøvelser, diskussionsøvelser, pararbejde, individuelle opgaver.

Titel 5	Nyhedsformidling Forløbet har overordnet et mediemæssigt perspektiv. Eleverne vil lære at analysere journalistiske tekster (både meningsjournalistik, reportager og andre typer af artikler) ud fra begreber som nyhedskriterier, kildetyper, vinkling journalistiske genrer osv. Ydermere vil eleverne skulle anvende værktøjer til sproglig analyse af fremstillingen, herunder argumentationsanalyse.
Indhold	Primærlitteratur: – Selvvalgte dagsaktuelle nyhedsartikler fra et bredt udvalg af aviser. – Mette Dreyer/Politiken (Leder): ”Ulykkelige unge bliver ikke stærke glade voksne – det kræver store omfattende tiltag” (2022) i <i>Dagbladet Politiken</i>. – Kommentarspor til leder: Mette Dreyer/Politiken (Leder): ”Ulykkelige unge bliver ikke stærke glade voksne – det kræver store omfattende tiltag” (2022) i <i>Dagbladet Politiken</i>. – Ulrik Haagerup (2008) (Kronik): ”Konstruktive nyheder” i <i>Dagbladet Politiken</i>. Sekundær litteratur: • Nyhedsjournalistik – Power Point. • ”Avisens Genrer” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c685 • ”Nyhedsjournalistik” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c686 • ”Meningsjournalistik” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c692 • ”Ydre Komposition” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c679 • ”Indre komposition”(Nyhedstrekanten) i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c701 • ”De 5 nyhedskriterier” i <i>Håndbog til Dansk</i>. https://hbdansk.systemtime.dk/?id=218#c675

	• ”Kilder” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c681 • ”Vinkling” i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=218#c682 • Argumentationsanalyse i <i>Håndbog til dansk</i>: https://hbdansk.systime.dk/?id=205 Supplerende litteratur: • Bent Winther (2011): ”Læserne vælger avis efter partifarve” i <i>Berlingske Tidende</i>. Samlet omfang: Ca. 50 sider.
Omfang	16 timer
Særlige fokus-punkter	Eleverne skal: – Lære at analysere journalistiske tekster (både meningsjournalistik, reportager og andre typer af artikler) ud fra begreber som nyhedskriterier, kildetyper, journalistiske genrer osv. – At anvende værktøjer til sproglig analyse af fremstillingen, herunder argumentationsanalyse. – At kunne diskutere journalistikkens rolle i formidlingen af aktuelle og centrale begivenheder – At blive mere kritisk medieforbruger selv Faglige mål: – Udtrykke sig hensigtsmæssigt, formelt korrekt, personligt og nuanceret, såvel mundtligt som skriftligt. – Analysere og fortolke ikke-fiktive tekster – Demonstrere indsigt i retoriske, herunder stilistiske, virkemidler i såvel mundtlige som skriftligt sammenhænge. – Anvende forskellige mundtlige og skriftlige fremstillingsformer formålsbestemt og genrebevidst, herunder redegøre, kommentere, argumentere, diskutere, vurdere og reflektere. – Demonstrere kendskab til og forholde sig til det moderne mediebillede, herunder kunne analysere og vurdere teksters kommunikative betydning samt mediets rolle i kommunikationen Kernestof: – Sagtekster, herunder journalistik. – Digitale kommunikationsformer, herunder sociale medier. – Danske tekster fra de seneste 20 år. – Litteratur, sprog og medianalytiske begreber og metoder (Her særligt sproglige begreber).
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning/individuel arbejde, par- og gruppearbejde samt skriftligt arbejde.